

Spis treści

Od autorki	9
Wprowadzenie	11
Rozdział 1. Nauka a polityka	27
1.1. Wzajemne relacje	27
1.1.1. Współczesny dyskurs	28
1.2. Naukowe doradztwo polityczne	32
1.2.1. Definicje	32
1.2.2. Podstawowe formy	35
1.2.3. Historia doradztwa na świecie	37
1.3. Doradztwo polityczne — ramy teoretyczne	39
1.3.1. Główne teorie	39
1.3.2. Doradztwo w <i>policy-cycle</i>	42
Rozdział 2. Polityka zagraniczna jako przedmiot doradztwa	47
2.1. Definicja i ewolucja pojęcia	47
2.2. Zasadnicze parametry doradztwa w polityce zagranicznej	51
2.2.1. Podstawowe funkcje	51
2.2.2. Adresaci i podmioty	54
2.2.3. Metody realizacji	58
2.2.4. Warunki skuteczności	60
2.3. Ewolucja doradztwa w polityce zagranicznej Polski i Niemiec	62
2.3.1. Historia doradztwa politycznego w Polsce	62
2.3.2. Rozwój doradztwa politycznego w Niemczech	74
Rozdział 3. Ośrodki typu think tank	82
3.1. Think tank	82
3.1.1. Historia i definicja pojęcia	82
3.1.2. Think tanki a inne podmioty doradcze	84
3.1.3. Typy	86
3.1.4. Funkcje	88
3.2. Uwarunkowania dla think tanków w Polsce i w Niemczech	91
3.2.1. Środowisko polityczne i instytucjonalne	92
3.2.2. Środowisko prawne	93
3.2.3. Środowisko finansowe	96
3.2.4. Kultura polityczna	100
3.3. Wybór obiektów do dalszej analizy	110

Rozdział 4. Polski Instytut Spraw Międzynarodowych a Stiftung Wissenschaft und Politik	112
4.1. Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	112
4.1.1. Geneza i ramy funkcjonowania	112
4.1.2. Finansowanie	117
4.1.3. Działalność Instytutu	118
4.1.4. Metody doradcze	121
4.1.5. Między ofertą PISM a zapotrzebowaniem	127
4.2. Stiftung Wissenschaft und Politik	129
4.2.1. Profil i ramy funkcjonowania	129
4.2.2. Finansowanie	135
4.2.3. Działalność	137
4.2.4. Metody doradcze	141
4.2.5. Działalność Fundacji a zapotrzebowanie ze strony polityki	145
4.3. PISM a SWP — różnice, ich przyczyny i konsekwencje	147
4.3.1. Uwarunkowania prawne a niezależność polityczna	147
4.3.2. Struktura organizacyjna oraz metody pracy	149
4.3.3. Profil działania i metody doradcze	150
Rozdział 5. Centrum Stosunków Międzynarodowych a Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik	153
5.1. Centrum Stosunków Międzynarodowych	153
5.1.1. Geneza i ramy funkcjonowania	153
5.1.2. Finansowanie	156
5.1.3. Działalność	157
5.1.4. Metody doradcze	161
5.1.5. Między ofertą a zapotrzebowaniem	165
5.2. Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik	166
5.2.1. Geneza i ramy funkcjonowania	167
5.2.2. Finansowanie	170
5.2.3. Działalność	173
5.2.4. Metody doradcze	177
5.2.5. Ukierunkowanie na adresatów oraz ocena efektywności DGAP	180
5.3. CSM a DGAP — różnice, ich przyczyny i konsekwencje	182
5.3.1. Metody kreowania debaty publicznej	182
5.3.2. Kadra	185
5.3.3. Niezależność czy przynależność — problem ponadpartyjności	186
Rozdział 6. Pozostałe ośrodki typu think tank	188
6.1. Sektor doradztwa w polskiej polityce zagranicznej	188
6.1.1. Ośrodki eksperckie finansowane z pieniędzy publicznych	188
6.1.2. Prywatny sektor doradczy	194
6.2. Niemcy jako „republika doradców”	200
6.2.1. „Państwowe” think tanki — ośrodki finansowane publicznie	201
6.2.2. Ośrodki finansowane ze środków prywatnych	215
6.3. Różnice między polskim a niemieckim rynkiem doradztwa	222
Uwagi końcowe. Inspiracje dla Polski	225
Wykaz skrótów	232

Bibliografia	234
I. Materiały źródłowe	234
II. Literatura przedmiotu	248
Wykaz rycin i tabel	255
Załącznik	257
Summary	264
Indeks nazwisk	266

Monika Sus (1980) — absolwentka Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego, doktor nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, pracownik Katedry Politologii w Centrum Studiów Niemieckich i Europejskich im. Willy'ego Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego. Stypendystka wielu organizacji, w tym Fundacji im. Roberta Boscha, Niemieckiej Wymiany Akademickiej DAAD (studia doktoranckie na Wolnym Uniwersytecie w Berlinie), Fundacji Hertie (pobyt badawczy na Uniwersytecie Technicznym w Chemicznym), Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (pobyt badawczy w Fundacji Nauka i Polityka w Berlinie), laureatka nagrody Charles V European Award przyznawanej młodym naukowcom przez fundację Yuste European Academy. Autorka artykułów poświęconych doradztwu politycznemu, stosunkom polsko-niemieckim oraz polityce zagranicznej.

Na polskim gruncie praca ma charakter pionierski. Autorka rozprawy przyjęła metodę porównawczą funkcjonowania ośrodków doradztwa w polityce zagranicznej w Polsce i w Niemczech. [...] Zaletą tego podejścia jest nie tylko to, że zyskujemy perspektywę w formułowaniu ocen, [...] możemy także porównać skalę i skuteczność oddziaływania ośrodków badawczych na kształtowanie i realizację polityki zagranicznej. Zaslugą Autorki jest przedstawienie po raz pierwszy w polskim piśmiennictwie w sposób usystematyzowany materii, która nie była przedmiotem refleksji badaczy.

Z recenzji prof. Adama Daniela Rotfelda

Recenzowaną rozprawę można określić jako pionierską, do tej pory bowiem tak w piśmiennictwie polskim, jak i niemieckim brak było opracowań podejmujących kwestie doradztwa w polityce zagranicznej, zwłaszcza w ujęciu porównawczym obydwu sąsiadów. Co więcej, w polskiej literaturze naukowej nie ma odrębnej monografii poświęconej omawianym kwestiom, a liczba artykułowych publikacji jest bardzo skromna. [...] Przygotowując rozprawę, Doktorantka wykazała się zasługującą na pochwałę docieklivością, zgromadziła obszerny materiał źródłowy, opracowała go i przedstawiła udaną próbę monograficznego opracowania porównawczego systemów doradczych Polski i Niemiec.

Z recenzji prof. Romualda Gellesa